10063 - Hicret Hadisi

Soru

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in Hicretiyle İlgili Bilgi Verir misiniz?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Mekke halkının Müslümanlara olan eziyeti, şiddetli hale gelince yüce Allah onlara İslam dinini yaşayabilecek, Allah’a kulluk edebilecekleri topraklara hicret etmelerini emretti.

Bunun üzerine yüce Allah, Medine şehrini hicret yeri olarak seçmiştir. Ayrıca Rasulullah s.a.v rüyasında bu şehre hicret ettiğini görmüştü.

Ebu Musa r.a’dan rivayetle Nebi s.a.v şöyle dedi: “Rüyamda kendimi Mekke'den, hurma ağaçları bulunan bir beldeye hicret ettiğimi gördüm. Ben bunu hicretimin Yemâme'ye veya Hecer'e olacağı şeklinde yorumlamıştım, meğer Yesrib’e imiş”. (Buhari 3352, Muslim 4217)

Aişe r.a’dan rivayetle Nebi s.a.v, Müslümanlara: “Bana hicret edeceğiniz yer iki kara taşlık arasında hurmalıklı bir yer olarak gösterildi.” dedi. Bu iki kara taşlık (Medine'nin) iki Harresidir. hicret etmek isteyenler Medine'ye doğru hicret etti. Daha önce Habeşistan'a hicret etmiş olanların hepsi de Medine'ye geri döndü.

El Hafız şöyle dedi: “Harre” taşları siyah olan yerdir. Bu rüya, Ebu Musa’nın rivayet ettiği ve Nebi s.a.v’in tereddüt ettiği bir önceki rüya değildir. İbn el Tein şöyle dedi: Nebi s.a.v’e rüyada hem Medine hem de başka yerlerin özellikleri gösterilirdi, daha sonra Medine’ye özel bir rüya gösterildikten sonra Medine’ye hicret kararlaştırıldı.

Sahabelerden İlk Hicret Edenler:

El Bera r.a’dan rivayetle şöyle dedi: Nebi s.a.v’in sahabelerinden bize ilk hicret edenler Musab b. Umeyr ve Abdullah b. Ummi Mektum’dur, bunlar bize Kur’an okurlardı. Daha sonra Ammar, Bilal ve Sa’d geldi. Daha sonra Ömer b. Hattab yirmi sahabe ile birlikte geldi. Daha sonra Nebi s.a.v geldi. Medine halkının Nebi s.a.v’in gelişine sevindikleri kadar başka bir şeye sevindiklerini görmedim. Öyle ki küçük çocuklar bile işte Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem geldi diyorlardı. (Buhari 4560)

Aşağıdaki hadiste Nebevi Hicret ile ilgili özet mevcuttur:

Aişe r.a’dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: "...O sırada Nebi henüz Mekke'de idi. Nebi Müslümanlara: Bana hicret edeceğiniz yer iki kara taşlık arasında hurmalıklı bir yer olarak gösterildi, dedi. Bu iki kara taşlık (Medine'nin) iki Harresidir. Bu sefer hicret edenler Medine'ye doğru hicret etti. Daha önce Habeşistan'a hicret etmiş olanların hepsi de Medine'ye geri döndü.

Ebu Bekir de Medine'ye gitmek üzere hazırlandı. Fakat Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem kendisine: “Acele etme! Çünkü ben bana da (hicret için) izin verileceğini ümit ederim.” dedi. Bu sefer Ebu Bekir: “Babam sana feda olsun, böyle bir şey ümit ediyor musun?” diye sordu. “Evet.” diye cevap verdi. Bunun üzerine Ebu Bekir de Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile birlikte gitmek için hicretini erteledi. Yanında bulunan iki deveyi de dört ay boyunca Arabistan kirazı yapraklarıyla besledi."

Aişe dedi ki: Bir ara biz öğle sıcağına doğru Ebu Bekir'in evinde oturmakta iken birisi Ebu Bekir'e: “İşte Rasulullah, yüzünü örtmüş olduğu halde geliyor.” dedi. -Allah Resulünün de o saatte bize gelmek adeti yoktu.- Ebu Bekir: “Anam babam ona feda olsun, Allah'a yemin ederim bu saatte onun gelmesi için mutlaka önemli bir sebep vardır.” dedi.

(Aişe) Dedi ki: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem geldi ve izin istedi. Ebu Bekir de ona izin verince içeri girdi. Nebi Sallallahu Aleyhi Vesellem, Ebu Bekir'e: “Yanında kim varsa dışarı çıkart.” dedi. “Ey Allah'ın Resulü, babam sana feda olsun. Bunlar senin ehlindir (ailendir), dedi.” Allah Resulü: “(Mekke'den) Çıkmak hususunda bana izin verildi.” dedi. Ebu Bekir: “Ben de seninle yol arkadaşı mıyım? Babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü!” dedi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem: “Evet.” diye buyurdu. Ebu Bekir: “Babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü, şu iki

devemden birisini al.” dedi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem: “Bedelini ödemek şartıyla…” dedi.

Aişe dedi ki: Biz de alelacele onların hazırlıklarını yaptık. Bir heybeye onlara yiyeceklerini koyduk. Ağzı bağlanacağı sıra Ebu Bekir'in kızı kardeşim Esma belinin kuşağından bir parça yırtıp ayırdı ve onunla dağarcığın ağzını kapattı. Bu cihetle Esma'ya "Zatu'n-Nitakayn (İki Kuşaklı)" denildi.

Aişe r.a der ki: Sonra Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile Ebu Bekir, Sevr dağındaki bir mağaraya gittiler ve orada üç gece gizlendiler. Her gece yanlarında Ebu Bekir'in oğlu Abdullah gecelerdi. Abdullah becerikli, anlayışlı bir genç delikanlı idi. Seher vakti Rasulullah ile Ebu Bekir'in yanından ayrılır, geceyi Mekke'de geçirmiş gibi Kureyş ile sabahlardı. Abdullah, Allah Resulü ile Ebu Bekir hakkında Kureyş müşriklerinin hazırladıkları hilelerden duyduklarını iyice beller, karanlık basınca giderek Rasulullah ile Ebu Bekir'e haber verirdi.

Ebu Bekir'in kölesi Amir b. Fuheyre bol sütlü, sağmal koyun otlatır ve akşamdan bir süre geçtikten sonra Rasulullah ile Ebu Bekir'e getirirdi. Onlar da taze süt içerek gecelerlerdi. O süt kendi sağmallarının sütü idi. İçine kızgın taş konularak ısıtılıyordu. Nihayet gecenin sonunda Amir (b. Fuheyre) mağaranın önüne gelip sağmal koyunlara seslenirdi. Mağarada bulundukları üç gece boyunca Amir hep böyle yaptı. Rasulullah ile Ebu Bekir ed-Dil oğullarından bir adamı da ücretle tutmuşlardı. Bu kişi Abd b. Adiyy oğullarından idi. Maharetli bir yol kılavuzu idi. Ama bu rehber, Kureyş kafirlerinin dini üzere idi. Her ikisi de ona güvenerek develerini ona teslim ettikten sonra üç gece sonra üçüncü gecenin sabahında develerini de beraber getirmek üzere Sevr mağarasında buluşmak üzere onunla sözleştiler. Amir b. Fuheyre ile kılavuz onlarla birlikte yola koyuldu ve (kılavuz) onları alarak sahil yolundan gitti."

İbn Şihab: Suraka b. Malik b. Cu'şum'un kardeşinin oğlu olan Abdurrahman b. Malik el-Müdlici'den rivayete göre o Suraka b. Cu'şum'u şöyle derken dinlemiştir:

"Kureyş müşriklerinin etrafa saldıkları adamlar bizlere de geldi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile Ebu Bekir'den her birisini öldüren veya esir alan kimse için müşrikler bir diyet miktarını mükafat olarak vereceklerini söylemişlerdi.

Ben Müdlic oğulları diye bilinen kavmimin meclislerinden birisinde oturmakta iken kavmimden bir adam geldi. Biz oturuyorduk ve kendisi henüz ayakta iken: “Ey Suraka!” dedi. “Ben az önce sahilde bazı karartılar gördüm. Kanaatime göre bu Muhammed ve arkadaşlarıdır.”

Suraka dedi ki: Ben onların onlar olduklarını anladım, ama ona şunları söyledim: O senin gördüklerin onlar değildir. Senin gördüğün filan kişi ile filan kişidir. Az önce gözümüzün önünden geçip gittiler. Daha sonra o mecliste bir süre daha bekledim. Sonra ayağa kalkıp eve girdim. Cariyeme atımı çıkarmasını, tepenin arkasında atımla beni beklemesini söyledim. Mızrağımı alıp evin arkasından çıktım. (Parlamasın diye) Ucunu yerde sürterek, sap kısmını da yukarıda tutarak gittim. Nihayet atımın yanına vardım ve atıma bindim. Beni onlara yaklaştırsın diye onu dört nala koşturdum. Nihayet onlara yaklaştım. Bu sefer atım tökezledi ve ben de üstünden düştüm. Düştüğüm yerden kalktım ve hemen elimi ok torbama uzattım. Oradan fal oklarını çıkardım ve onlarla fal açtım, onlara zarar verecek miyim vermeyecek miyim diye. Hoşuma gitmeyen sonuç çıktı. Ben de fal oklarının gösterdiği neticeye karşı çıkarak atıma bindim, beni onlara yaklaştırıp durdu. Nihayet Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in okumalarını işitmeye başladım. Etrafına dönüp bakmıyordu. Ebu Bekir ise etrafına çokça bakınıyordu. Atımın ön ayakları diz kapaklarına kadar yere gömüldü ve ben de attan düştüm. Daha sonra onu kalkmaya zorladım, o da kalkmaya çalıştı. Henüz ön ayaklarını çıkartamamıştım. Nihayet at güçlükle ayağa kalkmış ve ön ayaklarını battığı yerden çıkartmış idi ki ayakta durur durmaz ön ayaklarının iz bıraktığı yerden dumanı andıran bir gürültü göğe doğru yükseldi. Tekrar fal oklarıyla kısmet aradım, yine hoşuma gitmeyen sonuç çıktı.

Bu sefer bana emân vermeleri için onlara seslendim. Onlar da durdular.

Atıma binerek yanlarına gittim. Onlara ulaşmamı engelleyen bu hallerle karşılaşınca içimde Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in emrinin pek yakında üstün geleceği hissi uyandı. Bu sebeple ona dedim ki: “Senin kavmin sana karşılık diyet veriyor.”

Onlara ayrıca insanların (Kureyş kafirlerinin) kendisine neler yapmak istediklerini haber verdim. Onlara azık ve ihtiyaçları olan eşyayı vermeyi teklif ettim fakat benden bir şey almadılar ve hiçbir şey istemediler. Ancak bana şunu dedi(ler): “Sen bizim halimizi sakla.” Ben de ondan bana bir

emân yazısı yazmasını istedim. Amir b. Fuheyre'ye emir verdi, o da bir deri parçasına (istediğim emânı) yazdı. Daha sonra Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem yoluna devam etti."

İbn Şihab dedi ki: Bana Urve b. ez-Zubeyr'in haber verdiğine göre "Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem yolda Şam'dan dönen Müslümanlardan bir tüccar kafilesi ile birlikte bulunan ez-Zubeyr (b. el-Awam) ile karşılaştı. Ez-Zubeyr, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile Ebu Bekir'e beyaz elbiseler giydirdi. Medine'de bulunan Müslümanlar da Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in Mekke'den çıktığını haber aldılar. Bundan dolayı her sabah Harre'ye çıkıyor ve onu bekliyorlardı, ta ki öğle sıcağında geri dönünceye kadar.

Bir gün uzunca bir süre bekleyişten sonra geri döndüler. Evlerine girdikten sonra Yahudilerden bir adam kendisine ait bir işe bakmak amacıyla onlara ait kulelerden birisine çıkmıştı. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile ashabının beyaz giymiş elbiseleriyle serap içerisinde yaklaşmakta olduklarını gördü. Yahudi avazı çıktığı kadar şöylece bağırmaktan kendisini tutamadı:

“Ey Araplar işte sizin beklediğiniz! O şeref kaynağınız geliyor.”

Müslümanlar derhal silahlarıyla koşuştular. Harre'nin dış taraflarında Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i karşıladılar. Rasulullah onlarla birlikte (Medine'nin) sağ tarafına doğru ilerledi ve nihayet Amr b. Avf oğulları mahallesinde konakladı. O gün Rebiülevvel ayının pazartesine rastlayan bir günü idi. Ebu Bekir insanları karşıladı, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem de ses çıkarmayıp bir tarafa oturmuştu. Ensar’dan gelenler arasında daha önceden Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i görmemiş olanlar Ebu. Bekir r.a ile selamlaşmaya koyuldular. Nihayet güneş Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e değince Ebu Bekir gitti ve ridası ile ona gölge yaptı. İnsanlar o vakit Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i tanımış oldu. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, Avf b. Amr oğulları arasında on küsur gün kaldı. Temeli takva üzere kurulan mescidi tesis etti ve Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem orada namaz kıldı.

Daha sonra devesine bindi, yoluna koyuldu. Halk da onunla birlikte yürüyordu. Nihayet devesi Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in mescidinin bulunduğu yerde çöktü. O gün orada Müslüman bazı kimseler de namaz kılıyordu. Burası Sa'd b. Zurare'nin himayesinde bulunan Suheyl ve Sehl

adındaki iki yetim çocuğa ait hurmaların kurutulduğu bir harman yeri idi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, devesi çökünce: “İnşallah konaklayacağımız yer burasıdır.” dedi.

Daha sonra Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem o iki çocuğu çağırdı. Harman yerini mescid edinmek üzere onlarla pazarlık etti. Onlar:

“Hayır bedel almayız, aksine ey Allah'ın Resulü bunu sana hibe ediyoruz.” dediler. Fakat Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem orayı onlardan hibe olarak kabul etmedi ve nihayet orayı onlardan satın aldı. Sonra orayı mescid olarak inşa etti. Mescidin inşası için Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem de kullanılan kerpiçleri ashabı ile birlikte taşıyor ve bu arada şunları da söylüyordu:

"Bu taşıdıklarımız Hayber mahsullerinin yükü değildir. Rabbimiz, bu daha hayırlı ve temiz bir yüktür." Şunları da söylüyordu:

"Allah'ım asıl ecir ahiretin ecridir. Sen Ensar ile Muhacirlere merhamet buyur." (Buhari 3906)

Ancak bazı şüphecilerin ifade ettiği bir iddia vardır: Siyerde şöyle anlatılıyor: Rasulullah s.a.v iki dişi deveyle hicret etti, mağaraya girdi ve Kureyş de onları takip etti. Eğer yanlarında iki deve olsaydı Kureyşliler Muhammed Aleyhisselam’ın ve arkadaşlarının mağarada olduklarını anlarlardı, peki develer neredeydi?

Bu şüpheciler, dinde şüphe oluşturup insanların güvenmemeleri ve bunu bir tür kurgu ve yalan olarak görmeleri için çaba sarf etmişlerdir.

Bu şüphenin cevabı çok basit ve kolaydır... Bu kişilerin bilmediği veya göz ardı ettiği, önceki rivayettir. Rasulullah s.a.v Kureyş kafirlerinin dini üzerinde olan yol rehberi kiralamışlardı. Her ikisi de ona güvenerek develerini ona teslim ettikten sonra üç gece sonra üçüncü gecenin sabahında develerini de beraberinde getirmesi üzere Sevr mağarasında buluşmak üzere onunla sözleştiler...

Bu hadis, onların ağzına taş tıkamıştır. Dalaletten sonra hidayet yolu gösteren Allah'a hamdolsun.

Allah Resulü Sallallahu Aleyhi Vesellem'in ve Ebu Bekir'in Medine'ye giderken başına gelenler arasında şu vardır:

Ebu Bekir'den r.a rivayetle şöyle dedi: Mağaradayken Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e dedim ki: "Eğer içlerinden biri ayağının altına baksa bizi görür. Nebi s.a.v şöyle dedi: "Üçüncüsü Allah olan iki kişi hakkında ne dersin ey Ebu Bekir?" (Buhari 3380, Muslim 4389)

Bu, Hicret olaylarının bir özetidir ve daha fazlasını öğrenmek isteyen İbn Kesir'in "El Bidaye ve el Nihaye" adlı kitabına (4/168-205) başvurabilir.

En iyisini Allah bilir.